

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

4. marts 2021

Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra det åbne samråd i Uddannelses- og Forskningsudvalget tirsdag den 2. marts 2021 vedr. covid-19.

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Med venlig hilsen

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
ufm@ufm.dk
www.ufm.dk

Ane Halsboe-Jørgensen

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
\$dossier_documentnumber\$

DET TALTE ORD GÆLDER

Samrådsspørgsmål D

Vil ministeren redegøre for det forventede læringstab, frafald og mistrivsel blandt studerende på de videregående uddannelser pga. covid-19-nedlukningen samt oplyse, hvad ministeren agter at gøre ved disse problemer?

Svar på samrådsspørgsmål D

Tak for det, og tak for både spørgsmålet til dette vigtige emne, og for jeres store engagement i vores unge mennesker. Det er der brug for. Konsekvenserne af den fortsatte nedlukning af de videregående uddannelsesinstitutioner er alvorlige, og derfor er der brug for, at vi taler om dem, og om hvordan vi håndterer dem i fællesskab.

Som jeg sagde i salen i februar måned – i forbindelse med netop det mundtlige §20-spørgsmål om samme emne, som spørgeren henviser til – så er der ikke nogen tvivl om, at nedlukningen af samfundet og af de videregående uddannelsesinstitutioner i høj grad påvirker vores studerende – fagligt, socialt og det sætter sig i trivslen. Det er både jeg og resten af regeringen meget bevidste om og optaget af.

[Vedr. "læringstab"]

Det er snart et år siden, at Danmark lukkede ned for første gang. Siden dengang, den 11. marts 2020, så har de videregående uddannelsesinstitutioner i større eller mindre grad hen over tid været påvirket af restriktioner, og undervisningen har været helt eller delvist omlagt til virtuel undervisning. Det har været nødvendigt i lyset af smittesituationen.

Men det er bare ikke det samme at modtage online undervisning, og der er også bare nogle dele af vores uddannelser, som har det meget svært bag en skærm, og som ikke kan omlægges til online format.

Så ja, nedlukningen kan i høj grad mærkes på uddannelserne. Over halvdelen af de studerende (jeg tror måske også, det er det tal, spørgeren henviser til, nemlig 6 ud af 10) har i en nylig undersøgelse sagt, at de oplever, at læringsudbyttet har været mindre. De føler, at de lærer mindre i den her tid bag ved skærmen, end når de sidder til forelæsninger og undervisning mere normalt. Samtidig oplever omkring en tredjedel af de studerende udfordringer i forhold til at kontrollere egen læringssituation under nedlukningen (Det er jo sådan noget med at få struktureret sin dag og få holdt de pauser, der skal til osv.). Det er også rigtig bekymrende, at en tredjedel har det sådan. Jeg synes faktisk, det er imponerende, at to tredjedele har styr på det, for det er en svær øvelse at gøre for sig selv fra den ene dag til den anden.

Jeg oplever, at underviserne knokler for, at de studerende får så god en undervisning som muligt under de her svære omstændigheder. Men til trods for den kæmpe indsats så er det svært lige nu, og vi må erkende, at det også nogle steder får konsekvenser for kvaliteten af uddannelserne.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Jeg er i meget tæt dialog med de videregående uddannelsesinstitutioner og de studerende om de her konsekvenser – og hvordan vi bedst håndterer dem i fællesskab. Institutionerne fortæller for eksempel, at det indtil nu et vidst stykke hen ad vejen har kunnet lade sig gøre at rykke rundt, så hvis man har uddannelser, der både har teoretiske og praktiske dele, så har man fået håndteret alt det teoretiske den første del af det her semester. Og så tripper de jo lidt for at få lov til at komme tilbage og tage det praktiske, som de har udskudt. Det er klart, at det begynder også at være presserende for nogle af dem.

Der er enkelte undtagelser til nedlukningen, skal det også siges i den her sammenhæng, af de videregående uddannelsesinstitutioner. Fysisk fremmøde er muligt i de særlige tilfælde, hvor undervisningsaktiviteterne ikke kan omlægges til digital undervisning. Det kan f.eks. være i forhold til laboratorie- eller værkstedsundervisning i undtagelsesvise situationer. Det er generelt blevet fortolket rigtig restriktivt derude, så der er meget begrænset fremmøde og aktivitet på institutionerne lige nu, men der har hele vejen igennem været de her undtagelser.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

[Vedr. det sociale og trivslen]

En anden meget stor udfordring, som også er den anden del af samrådsspørgsmålet i dag. En ting er den faglige situation, en anden ting er trivslen blandt vores studerende. Jeg er meget opmærksom på, at de studerendes trivsel skal forbedres. Det var jeg allerede inden corona. Jeg mener allerede, vi havde en udfordring med de unge menneskers mentale helbred inden corona, og det er bestemt ikke mindre vigtigt og presserende nu. Det går simpelthen ikke, hvis corona trækker lange tråde af mistro efter sig. Det skal vi gøre, hvad vi kan for at modvirke.

Vi kan se, at tallene fra efteråret viser, at 43 pct. af de studerende følte sig ensomme i efteråret. Det er flere end normalt. Samtidig viser undersøgelsen, at 70 pct. af de studerende har mistet noget af glæden ved at uddanne sig. Det synes jeg er meget naturligt, men stadig bekymrende. Og 59 pct. af dem, vi har spurgt, havde det svært under nedlukning i foråret.

Det er også den tilbagemelding, jeg får fra institutionerne og de studerende i vores dialog – Det trækker virkelig store vekslers på de studerendes trivsel ikke at være sammen og fysisk til stede.

Derfor har vi gjort en række ting. Kulturministeren og jeg afholdt et topmøde om unges trivsel og har efterfølgende samlet ideerne herfra i et idékatalog, og vi har givet målrettede midler til Studenterrådgivningen. Og det er jo også et emne, der fylder meget i de drøftelser, som vi har med hinanden her i kredsen. Det er vi slet ikke færdige med at se på endnu.

Og så er der frafald og risikoen for det. Det er for tidligt at sige noget entydigt om, hvor vi ender henne på frafald – indtil videre ser tallene ikke bekymrende ud. Jeg har været voldsomt bekymret for det her undervejs, men tallene har overrasket mig. Folk er ikke faldet fra. Men jeg oplever en bekymring både blandt studenterorganisationerne og uddannelsesinstitutionerne (og den bekymring deler jeg), at i det øjeblik der kommer noget at falde fra til, så kan vi godt risikere, at det

er noget vi skubber foran os. Og bare fordi tallene ikke ser alvorlige ud, så kan de godt være det lige om lidt.

Det er noget vi skal tage alvorligt. Og det gør vi. Vi er nødt til at være opmærksomme på, at vi ikke risikere at tabe store dele af en ungdomsårgang på gulvet, fordi de skal uddanne sig under en pandemi. Vi skal understøtte, at de unge har lyst til at blive på deres uddannelse, også selvom det på nuværende tidspunkt er på andre vilkår, end det de har været vant til.

Vi har som regering et stort fokus på, at vi gerne vil have unge til at tage uddannelse – helt bredt set. Den målsætning er sværere under de nuværende vilkår

Derfor har vi også løbende fulgt den her problemstilling. I foråret satte vi 5 mio. kr. af til særligt udsatte og sårbare studerende. Det gjorde vi i fællesskab, og det er også brugt til en opsøgende indsats på de videregående uddannelsesinstitutioner for at få fat i de netop frafaldstruede studerende. Det er også fremadrettet et vigtigt arbejde.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

[Det videre arbejde]

Vi har i regeringen et stort fokus på det her, og det har vi haft hele vejen igennem. Corona-nedlukningen har konsekvenser for vores børn og unge. Vi ønsker ikke at holde de videregående uddannelsesinstitutioner lukket én dag længere end nødvendigt. Det, ved jeg, er en holdning, jeg deler både med dem, der er til stede her i lokalet og på skærmen. Det er også i den sammenhæng vigtigt at se på, hvad vi har gjort i fællesskab, og jeg vil i den forbindelse gerne takke for den gode dialog, der har været undervejs om netop det her. Den dialog ser jeg frem til at fortsætte i den kommende tid.

Det er vi også i dialog omkring. Spørgeren tegner et billede af, at vi ikke mødes så meget, men faktisk har vi jo lige i øjeblikket en drøftelse med hinanden. Og vi har også planlagt møder, hvis ikke ugentligt så i hvert fald hver anden uge nærmest så langt øjet rækker. Og vi følger forårets udvikling og følger den mulige genåbning lige om lidt af vores uddannelser. Både med fokus selvfølgelig på det faglige efterslæb, men også rundt om hjørnet med fokus på trivsel.

Den alvorlige situationen skal håndteres, så vores studerende kommer bedst muligt igennem denne svære tid – fagligt, socialt og trivselsmæssigt. Og det mener jeg, vi gør bedst i fællesskab, så tak for jeres engagement i den her vigtige sag.

Tak for ordet.